

T-MOBILE
10. évfolyam 2. szám
2006.február

AMIT SENKI MÁŠ
DR. JESZENSZKY DEZSŐ GERINCSEBÉSSZEL BESZÉLGET
BAKÁCS TIBOR SETTENKEDŐ

Ha lenne zenei aláfestés, akkor a "Twin Peaks"-ből Angelo Badalamenti, mert gyönyörű, havas fenyőerdő szélén parkolok. Olyan világhírű gerincsebésszel találkozom, aki életek értelmét adja vissza. Közben a kollégák hibáit javítja ki. Tarantino mozijában, a "Ponyvaregény"-ben Dr. Jeszenszky Dezső lenne Mr. Walker, a problémamegoldó. Nincs utána senki. A beszálló tét meg maga az élet.

A házban jó néhány kedves nő és rokon, körberrepülnek, megvárjuk, míg csönd lesz, s egyből a közepébe vágunk:

Bakács Tibor Settenkedő: - Miért gerincessé teremtette Isten az embert? Tudom, hogy ez inkább filozófiai kérdés, de hátha tud rá válaszolni az, akinek ez a munkája?

Dr. Jeszenszky Dezső: - Nem tudom. Ez így nehéz. Nem tudom, hogy Isten... nem látok bele. De a gerinc a mozgásrendszer közepe, átfogó szerepe van. Ezen gondolkodunk mi, akik itt ülünk, ezen van a csúcs, a fej. Amely összeköttetésben van a gerinccel, amelyre fel vannak függesztve a végtagjaink, s amellyel most is gesztikulálok. Hogy ez mennyire jó megoldás? Ezt én nem ítélném meg. Mindenesetre jó ötletnek tűnik.

BTS: - Azért kérdelem, mert te éppen ebbe, a mozgásrendszer közepébe dolgozol bele, találmányaid vannak.

Dr. J. D.: - Igen, rendszeren beledolgozom, ez igaz. De szép is a test. S benne szép a gerinc, úgy is mondhatnám, hogy szép építészeti megoldás.

BTS: - A gerincbetegek miként élik meg a betegségüket?

Dr. J. D.: - Mindenki másképpen. Akad olyan púpos ember, aki teljesen elzárkózik a

közöségtől, végtelenül szomorú lesz. Máskor meg teljesen deformált testben fantasztikus lélek lakik. Nem lehet általánosítani. Nézz meg egy szupermanökönt s a depressziós lelkét!

BTS: - Honnan indultál, hogyan lettél a svájci Schulthess Klinika főorvosa?

Dr. J. D.: - Apukám orvos, anyukám jegyző volt. Apukám volt a minta emberileg. Szakmailag, ugye, gyerekként nem is tudtam megítélni. Óvodáskoromban állatorvos akartam lenni, iskolában már orvos. Jól is tanultam. Mondtam, apám példakép, de én sose tudtam igazából behatolni az ő világába. Ő sebész volt, és nőgyógyász. Emberileg sokat számított nekem, sokat beszélgettünk. Például a II. világháborúról, ahol harctéri sebészként hetvenkét órát operáltak egyvégtében.

BTS: - Miként éli meg pszichésen egy katonai sebész, hogy akit összevarrt, azt visszaküldték golyófogónak?

Dr. J. D.: - Gondolom, el tudod képzelni. Egyszer voltam én is hasonló szituációban, a kilencvenes évek elején, amikor Szíriából Libanonba igyekeztünk átjutni egy kislányt operálni. Háború volt, de az egészségügy még működött. Nem jó érzés úgy dolgozni, hogy közben testőrök Kalasnyikovval a vállukon kíséretnek.

BTS: - Kik voltak a mestereid? Édesapádat már említetted.

Dr. J. D.: - Igen, az apámmal való beszélgetéseimből gondolom úgy, hogy ő az etikai mesterem akart lenni. Utána minden főnököm a mesteremnek számított, akitől tanulni tudtam. Az egyetem elvégzése után célirányosan törekedtem arra, hogy jó sebész váljak belőlem.

BTS: - Sajnos tényleg léteznek - Kosztolányi szavaival élve - "rossz doktorok". Milyen a rossz sebész?

Dr. J. D.: - Ma már a munkám jó részét sajnós az teszi ki, hogy a mások által operált betegek próbálom javítani. Úgynevezett kijavító sebész lettem. A rossz sebész súlyos sérüléseket okozhat. Akivel lehet, és közel áll hozzám, azzal megpróbálom beszélni, foglalkozzon inkább mással. Hiszen úgyis boldogtalan lesz, vagy alkoholistá. Sajnos én magam is dolgoztam alkoholistá orvosokkal. Sok asszisztens orvosnál éreztem, szenved a sebészeti munka közben. Próbálom őket meggyőzni, legyenek szabadok. Próbáljanak mást csinálni. Kiváló konzervatív ortopéd vagy akupunktúrás vagy bármilyen más orvos lehet még belőlük. Ha jó sebész vagy, az áldás, ha nem, bünt követhetsz el. Biztos, hogy erre születni kell. Belülről fakadó ügyesség és térlátás és sok minden más kell a szakmánkhöz. Nem tudom, miért, de már orvostanhallgató koromban olyat akartam végezni, amit senki más. Lényegében ezt elértem. A gerinc nehéz részeit operálom. Például a koponya nyaki átmenetét, ahol bolond daganatok tudnak nőni, és súlyos deformításokat meg sok minden mást. Ma is - ötvenegy évesen - képes vagyok végigoperálni tizenhat-tizenhét órát úgy, hogy nem megyek ki egy percre sem. A gondolataim nem kalandoznak el, lazán csinálom, végig koncentrálok. Ki tudom preparálni az agyhártyát, még ha heges is. Inspirál, hogy pengevékony területen mozogok, ahol nem hibázhatok.

BTS: - Hogyan érint a kudarc, vagyis a halál?

Dr. J. D.: - Sokszor találkoztam a halállal közelről, hiszen kezdő orvosként sokáig mentőttem. Sajnos előfordult, hogy a kezeim között halt meg valaki. De az elmúlás hozzánk tartozik. Normális dolog, az élet része. Persze sokszor a boncasztalon derül ki, hogy az orvos tehetett volna mást a páciens megmentésére. Kétségtelen, ha meg akarok menteni valakit, s ő mégis meghal, az kudarc. De én orvosként azt is tudom, hogy halálunkról, ameddig élünk, magasabb szinten döntenek, mint én vagy bármelyik más orvos.

BTS: - Úgy tudom, amikor kikerültél Svájcba, nem rögtön Zürichben kezdted. St. Gallenben dolgoztál, ahol mindent biztosítottak neked.

Dr. J. D.: - Amint letettem Magyarországon a szakvizsgát, igyekeztem azonnal elmenni itthonról. Korábban dolgoztam az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben, az Ortopéd Klinikán meg vidéken sebészként és még sok más helyen is. Nagyon szomorúnak találtam a helyzetet. Ha a gerincről kérdeztem bárkit is, nem kaptam elfogadható választ. Az utolsó csepp a pohárban az volt, amikor jóindulatú daganattal operáltunk egy szép, tizenkét éves kislányt az Ortopéd Klinikán. Az ottani kollégáim fúrtak egy nagy lyukat a gerincébe. Kezdő orvosként is felismertem, baj lesz. Megkérdeztem, most mi fog történni? Vonogatták a vállukat: majd csak lesz valahogy. Három hónap múlva a kislányt súlyos gerincgörbülettel láttam újra. S akkor mondtam, hogy ez nekem itt és így nem megy. Az nem lehet, hogy jön egy amúgy egészséges ember, s mi nyomorékot csinálunk belőle. Ráadásul sehonnan sem kaptam választ a gerinccel kapcsolatos kérdéseimre. Akkor gondoltam úgy, el innen tanulni és aztán visszajönni! Németországba mentem. A karrierem ott fordult meg, de ehhez az is kellett, hogy magyar legyek. Ugyanis meggyőződésemmel, a magyar sebészek - talán éppen az itthoni kényszerpályák miatt - rendkívül kreatívak. A helyzet akkoriban az volt, hogy Magyarországon a beteget operáltuk rá a protézisre, ahelyett, hogy a protézist helyeztük volna a betegbe.

BTS: - A világ végéig nem menekülhetsz a rossz sebészek elől!

Dr. J. D.: - Nem akarok én menekülni, de azt akarom, hogy körülöttem jó sebészek dolgozzanak. Vagyis a legtöbb, amit kívánhatok, hogy mindenütt legyenek jó tanítványaim. Például Magyarországon is. Egyedül nem tudom a rendszert megváltoztatni, de sok kezdő orvossal megoszthatom a tapasztalataimat. Iskolát alapítani, talán ez a csúcs. Szerencsére találkozom rendkívül jártas kollégákkal is, akikkel eszmecsere tudok folytatni. Mikor Németországba érkeztem, rögtön a mély vízbe dobtak. Ott, ha hozod az eredményt, hamar előreléphetesz. Egykori főnökömmel, Zielke főorvossal, aki a legjobbak közé tartozik, sokat operálhattam együtt. Harms professzornál három hónap után lehettem főorvos.

BTS: - Biztosan nem karriert építettél! Hogyan sikerült a gyors szakmai felemelkedés?

Dr. J. D.: - Harms professzor a világ egyik leggyorsabb sebésze, aki gyakorlatilag a fő tanítómesterem. Amikor nála elkezdtem dolgozni, fel kellett tárnom neki egy beteget, akihez ő később szándékozott jönni. De ő folyton csak üzent, mindjárt jön, ám nem érkezett meg. Telefonon utasított, hogy folytassam az elkezdett műtétet, amíg oda nem ér. Végül elkészültem. Harms professzor megérkezett, megnézte, és csak annyit mondott, ez már kész van. Ezután már azt tehettem, amit akartam. Tettem is.

BTS.: - Miért kaptál a magyar köztársasági elnöktől Köztársasági Lovagkeresztet?

Dr. J. D.: - A magyar súlyos gerincbetegek ellátásáért.

BTS.: - Magyarországon élnek kedves rokonaid, de nem csak magánemberként látogatsz ide vissza. Mi motivált, hogy újra itthon operálj?

Dr. J. D.: - A világon mindenütt vannak betegeim, Ausztráliában, Kanadában, az Egyesült Államokban s természetesen Magyarországon is. Azt hittem, spórolni tudok a költségeken, ha nem a beteget viszik ki külföldre, hanem én jövök haza. Ez olcsóbbnak tűnt, de egy magyar kórház gazdasági igazgatónője magasabb számlát állított ki mégis, mintha a beteget odakint operáltuk volna. Valószínűleg így akart javítani saját kórházának katasztrofális pénzügyi helyzetén. De ezzel csak a magyar egészségügynek ártott. Mert így nem láttuk értelmét itthon több pénzért, rosszabb körülmények között operálni az amúgy is veszélyeztetett, súlyos betegeket.

BTS.: - Szörnyű!

Dr. J. D.: - Az. Az egész egészségügyi rendszer az. Amelyben arra kényszerülnek emberek, hogy pénzt dugjanak a másik zsebébe. Milyen megalázó az orvosnak a baksis! Az is döbbenetes, hogy Magyarországon ugyanaz a rossz rendszer működik a kapitalizmusban, amely a szocializmusban csődöt mondott. Hogy néz az ki, hogy egy magyar orvos Angliában három hét alatt többet operál, s többet keres, mint itthon egész évben? De ha csak az orvosokról lenne szó! A nővérek még rosszabb helyzetben vannak. Tudod, mit nem értek a magyar mentalitásban? Tele vannak az utak életveszélyes kátyúkkal. Nem javítják meg, hanem még fekvőrendőrt is tesznek mellé, amin fennakadunk. Nincs esélyed se neked, se a kocsidnak.

Ezen már jókat röhögünk kínunkban, meg azon, hogy rettenetes igazság: senki nem próféta a saját hazájában.